

Vleermuisonderzoek Molenerf 2 te Nistelrode

Aanvullend onderzoek in het kader van de Flora- en faunawet

Colofon

Status: Concept

Project: BE/2016/151

Datum: 25 oktober 2016

Samensteller(s): ing. C.J. Blom en ing. T.J.P. den Otter

Opdrachtgever:

PITTIGER IN PLANOLOGIE
Verwestraat 32
5491 BZ Sint-Oedenrode

Contactpersoon: mevr. N. van de Goor Msc

Disclaimer

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

© Blom Ecologie / Pittiger in Planologie

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

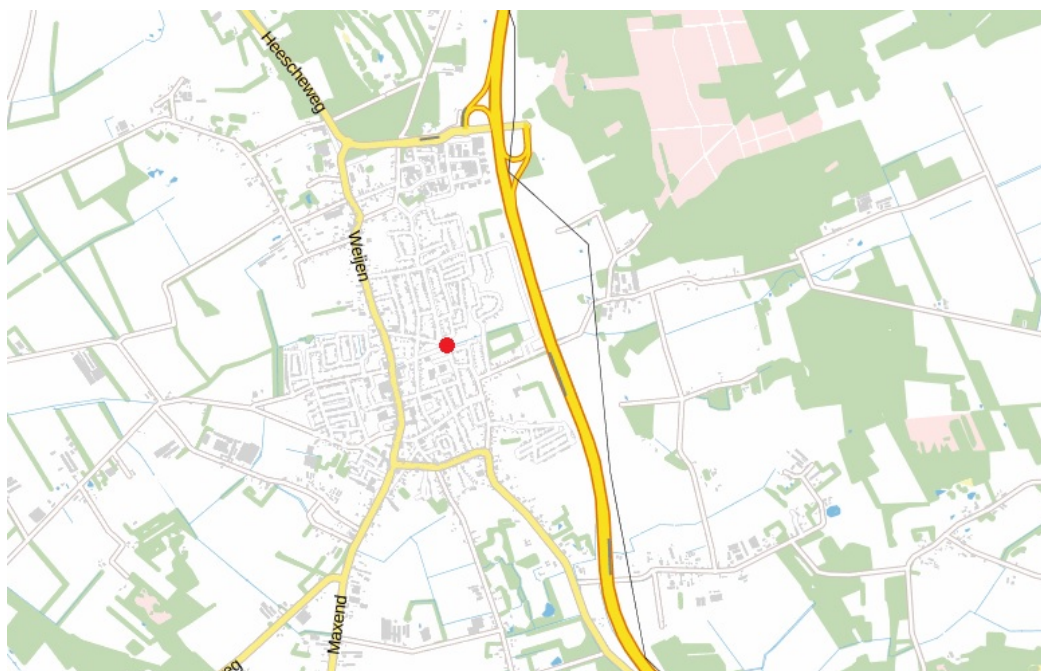
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding en doel	5
1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep	6
1.3 Te verwachten soorten en functies	7
1.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet m.b.t. vleermuizen	7
2 Methode	9
2.1 Methode	9
2.2 Inventarisatie	9
3 Resultaten	11
3.1 Waargenomen soorten	11
3.2 Aanwezige gebiedsfuncties	11
4 Conclusie	13
5 Literatuur.....	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

De initiatiefnemer is voornemens alle bebouwing te slopen aan de Molenerf 2 te Nistelrode. In de huidige situatie is er één woning met garage gesitueerd. Het overige deel van het perceel bestaat uit siertuin met een vijver. De voorgenumen ruimtelijke ontwikkelingen bestaan uit de sloop van de bestaande bebouwing, het kadastraal splitsen van het perceel en het realiseren van 6 nieuwe woningen.

Omdat tijdens de werkzaamheden mogelijk negatieve effecten voor beschermde soorten op kunnen treden is het plangebied (figuur 1), middels een oriënterend onderzoek, onderzocht op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens getoetst aan de effecten van de werkzaamheden (NIPA Milieutechniek BV, 2016).

Figuur 1 De rode stip weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Molenerf 2 te Nistelrode (bron kaart: ruimtelijkeplannen.nl).

Op basis van het oriënterend onderzoek kon de aanwezigheid van vaste rust- en/of verblijfplaatsen van individuele vleermuizen niet worden uitgesloten. Om de mogelijke negatieve effecten voor vleermuizen in kaart te brengen is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Adviesbureau Pittiger in Planologie begeleidt de ruimtelijke procedure in opdracht van de initiatiefnemers. Het bureau heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

Onderzoeksdoel

In dit aanvullende onderzoek naar vleermuizen zijn de volgende onderzoeksvragen centraal gesteld:

- Zijn er vleermuizen aanwezig in het plangebied?
- Op welke wijze maken vleermuizen gebruik van het plangebied? Zijn in het plangebied vaste rust- en verblijfplaatsen aanwezig?
- Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op de voorkomende soorten en/of de functionaliteit van de leefomgeving van vleermuizen?

1.2 Plangebied en ruimtelijk ingreep

Plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Molenerf 2 te Nistelrode. Op het perceel is één woning met garage gesitueerd. Het overige terrein is in gebruik als tuin. De perceelscheiding aan de zuidzijde bestaat uit hagen en bomen. Een uitgebreidere beschrijving van het plangebied en een fotografische impressie hiervan zijn opgenomen in rapportage van het oriënterend onderzoek (NIPA Milieutechniek BV, 2016).

Ruimtelijke ingreep

De ruimtelijke activiteiten zullen op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- sloop bestaande bebouwing: sloopwerkzaamheden, afvoer materiaal;
- verwijderen groen: t.b.v. sloop en nieuwbouw worden bomen, struiken en planten verwijderd;
- vergraven perceel: herinrichting ruimte tot bouwrijpe fase (grondverzet e.d.);
- bouw nieuwe woningen; diverse timmer-, beton-, metsel-, elektra- en loodgieterswerkzaamheden alsmede allerhande kleine bouwwerkzaamheden
- revitalisatie terrein/erf; allerhande (straat)werkzaamheden

Effecten

Naar aanleiding van de beoogde ruimtelijke ingrepen kunnen de volgende effecten voor vleermuizen optreden:

- beschadigen, doden en verwonden van juvenielen of individuen vleermuizen;
- wegnemen/vernietigen van voortplantings-, vaste- rust en verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van de leefomgeving van vleermuizen.

1.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek bleek dat het plangebied mogelijk een functie heeft voor vleermuizen (NIPA Milieutechniek BV, 2016). De woning en garage zijn geschikt voor vleermuizen als potentiële vaste rust- en/of verblijfplaats. Op basis van habitatkenmerken, het geprefereerde habitat van de soort en *expert judgement* is beoordeeld dat de te slopen bebouwing mogelijke een functie heeft als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen.

1.4 Wettelijk kader Flora- en faunawet m.b.t. vleermuizen

Flora- en faunawet, vleermuizen

Alle inheemse vleermuissoorten vallen onder het zwaarste bescherming regime, tabel 3. Vleermuizen maken gebruik van 4 typen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats). Afhankelijk van de soort bevinden deze verblijfplaatsen zich in gebouwen, bomen, rotsen of andere specifieke locaties. In de schermer- en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijk diffuse verspreiding gedurende de avond.

Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd.

Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag van artikel 75 (Ff-wet). Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Flora- en faunawet, verbodsbepalingen

De bescherming van vleermuizen bij ruimtelijke ontwikkelingen is wettelijk hoofdzakelijk verankerd in de artikelen 11 en 12 van de Flora en faunawet.

Artikel 11; 'het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren'.

Artikel 12; 'het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen'.

2 Methode

2.1 Methode

Vleermuisonderzoek

Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol is ontwikkeld door Het Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur en de Zoogdiervereniging. Het protocol vormt een kwaliteitsstandaard wat jaarlijks geëvalueerd wordt. Onderzoeken die volgens het protocol uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen (art. 75 Ff-wet) en juridische procedures. Voorliggend onderzoek is uitgevoerd naar de standaarden van het protocol. In navolging van het protocol dienen voor dit onderzoek twee bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 april/15 mei tot 15 augustus/15 oktober waarvan minimaal 1 bezoek in de kraamperiode (15 mei - 15 juli) en 1x 's ochtends, inventarisatie 2 x 2 uur, starttijd 0-30 min voor zonsopkomst, eindtijd 30--60 min voor zonsopkomst en 8 weken tussen inventarisatieronden. Weersomstandigheden; minimale temperatuur 5 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen.

2.2 Inventarisatie

Veldbezoek

De planlocatie is 4 keer bezocht (tabel 1) door 1 medewerker van Blom Ecologie. Tijdens deze bezoeken zijn de planlocatie en de directe omgeving onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen. Tijdens het onderzoek is gelet op foeragerende/communicerende vleermuizen. Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker en batdetector.

Tabel 1 Veldbezoeken op de planlocatie. De weersomstandigheden voldeden aan de minimumcriteria zoals opgenomen in het vleermuisprotocol.

	Datum	Weersomstandigheden
Vleermuizen 1	6 juni 2016	droog (6/8), 23 °C, wind 0-1 Bft
Vleermuizen 2	13 juli 2016	droog (7/8), 14 °C, wind 0-1 Bft
Vleermuizen 3	19 augustus 2016	motregen (8/8), 18 °C, wind 2-4 Bft
Vleermuizen 4	21 september 2016	droog (6/8), 18 °C, wind 1-2 Bft

3 Resultaten

3.1 Waargenomen soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is een typische gebouwbewonende soort. De soort gebruikt ruimten onder daken, in spouwruimtes en achter gevelbekleding als kraam-, zomer, paar,- en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Tijdens alle veldbezoeken ten behoeve van vleermuizen zijn waarnemingen gedaan van foeragerende en passerende gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*). De meeste waargenomen gewone dwergvleermuizen kwamen slechts overvliegen. Gedurende alle veldbezoeken is er foerageergedrag waargenomen boven de tuin en de vijver. Echter betrof dit kortstondige perioden. Tijdens de veldbezoeken in de paarperiode zijn geen roepende mannetje waargenomen.

Franjestaart

Kolonies van franjestaarten (*Myotis nattereri*) worden met name aangetroffen in bomen. Als winterverblijfplaats gebruiken franjestaarten vooral ondergrondse ruimten zoals groeven, forten, ijskelders en bunkers. Gedurende 2 veldbezoeken zijn een drietal franjestaarten kort foeragerend waargenomen op het buurperceel aan de Kerkveld 4. Na ca. 10 minuten zijn deze in noordelijke richting gevlogen. Er zijn geen indicerende waarnemingen gedaan die een verblijfplaats aantonen. Bovendien zijn geen geschikte verblijfplaatsen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden aanwezig.

Overige soorten

Tijdens de veldbezoeken zijn met name overvliegende, rustende of foeragerende vogels waargenomen. De waargenomen soorten betreffen onder andere: merel, winterkoning, roodborst en kauw. Kauwen broeden ook in gebouwen. Volledigheidshalve is tijdens het onderzoek ook gelet op nestindicerend gedrag van overige gebouwbewonende soorten. Nesten van overige soorten zijn niet aangetroffen.

3.2 Aanwezige gebiedsfuncties

Tijdens de inventarisatie zijn gewone dwergvleermuizen en franjestaarten waargenomen (3.1). Per functie wordt beschreven wat de betekenis is voor de waargenomen soorten.

Verblijfplaatsen en leefgebied vleermuizen

In dit onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de te slopen bebouwing. De eerste waarnemingen van vleermuizen tijdens de veldbezoeken vonden voornamelijk ruim na het uitvliegmoment plaats. Naar verwachting bevinden de verblijfplaatsen van deze dieren op enige afstand van de planlocatie. Er zijn geen territoria binnen de planlocatie van gewone dwergvleermuis of franjestaart vastgesteld. Aangezien er sprake is van een lage dichtheid vleermuizen en voldoende potentieel geschikt leefgebied in de directe omgeving leidt deze wijziging niet tot het ongeschikt raken geschikt foerageergebied.

Tijdens het onderzoek is duidelijk geworden dat het plangebied hoofdzakelijk door gewone dwergvleermuis gebruikt wordt als passeer- en foerageerroute. Het aanbod van prooidieren is binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ingreep suboptimaal. Het relatief lage aantal waarnemingen van vleermuizen bevestigt dit beeld.

De ontwikkeling leidt niet tot de aantasting van verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving van de gewone dwergvleermuis, franjestaart en/of andere vleermuizen.

Figuur 2 De oranje pijlen weergeven de meest gebruikte passeerroutes, de vliegroute van de foeragerende gewone dwergvleermuis is blauw gemarkeerd en de vliegroute van foeragerende franjestaart paars (bron kaart: planvieuwer.nl).

4 Conclusie

Conclusie

Vleermuizen

In de periode medio juni tot en met medio september 2016 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen op de planlocatie aan de Molenerf 2 te Nistelrode. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het vleermuisprotocol (NGB, 2013). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat de te slopen bebouwing op de locatie geen functie heeft voor vleermuizen. Tevens maakt de planlocatie geen essentieel onderdeel uit van het functioneel habitat. De beoogde sloop en herontwikkeling van de Molenerf 2 te Nistelrode heeft geen negatief effect op vleermuizen.

Advies m.b.t. uitvoering

De tuin op het perceel aan de noordzijde van de planlocatie en de tuin en vijver op de planlocatie worden door vleermuizen gebruikt om te foerageren en/of te passeren. Het betreft in beide gevallen (zeer) lage dichtheden. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele insectenaanbod bepalend is voor de aan- dan wel afwezigheid van vleermuizen. In het kader van de algemene Zorgplicht adviseren we om vleermuisvriendelijke verlichting toe te passen tijdens de sloop en ontwikkeling.

5 Literatuur

NIPA Milieutechniek BV, 2016. Quicksan Flora en Fauna Molenerf 2 Nistelrode. NIPA Milieutechniek BV, Oss

RVO, 2014. Soortenstandaard gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Ministerie E,L &I, Den Haag.

Websites

www.planviewer.nl

www.vleermuis.net

www.vleermuisprotocol.nl

www.waarneming.nl

